

POLONIA WŁOSKA

BIULETYN INFORMACYJNY

Numer 1

LISTOPAD - GRUDZIEŃ

1996

Do czytelników

Po załatwieniu formalności związanych z zarejestrowaniem pisma, pierwszy numer Polonii Włoskiej ukazuje się w przeddzień Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Poprzednio ukazał się numer zerowy (wrzesień-październik 1996 r.). Obecne pismo, pod nowym tytułem i z nową numeracją, jest kontynuacją Biuletynu Informacyjnego wydawanego przy pomocy Placówek Konsularnych RP we Włoszech.

Zamierzamy również w przyszłości, a przynajmniej w najbliższym półroczu, wydawać Biuletyn co dwa miesiące. Osoby które chciałyby otrzymywać go regularnie mogą zwrócić się do redakcji lub do najbliższego ośrodka polonijnego. Dobrowolne wpłaty na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem i z dystrybucją pisma są mile widziane; należy je przekazywać na adres Związku, posługując się "bollettini di conto corrente postale" i wyraźnie zaznaczając w miejscu przeznaczonym na "causale del versa-mento", że chodzi o wpłaty na Biuletyn (patrz str. 4). Pragniemy podkreślić, iż dystrybucja Biuletynu zostanie znacznie uproszczona i przyspieszona gdy można będzie do poszczególnych ośrodków, stowarzyszeń, kół czy też skupisk polonijnych wysyłać uzgodnioną ilość sztuk poszczególnych numerów, celem dalszego rozprowadzania wśród członków i sympatyków.

Pragniemy, aby Biuletyn w coraz to większym stopniu stawał się pismem tworzonym we współpracy z naszymi Czytelnikami. Dlatego też gorąco prosimy o listy do Redakcji, w których mile będą widziane, i z pewnością innym użyteczne, wiadomości o własnych doświadczeniach życiowych na ziemi włoskiej, o tym co dzieje się w danym środowisku, co udało się zorganizować, jakie sprawy można było załatwić.

Oczekujemy także życzeń i propozycji dotyczących problemów, które warto by omawiać w naszym, wspólnym przecież, Biuletynie.

Za pomoc w ukazaniu się obecnego numeru dziękujemy Polskiemu Ośrodkowi Informacji Turystycznej w Rzymie, Polskim Liniom Lotniczym LOT w Rzymie oraz Eurolines Italia srl we Florencji.

Dziękujemy również pani Wiesławie Cichosz za opracowanie techniczne i graficzne poprzednich numerów Biuletynu.

Wszystkim czytelnikom składamy najserdeczniejsze życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i na Nowy Rok 1997.

Redakcja

Spis treści

- ♦ Ojciec Święty do Polonii Włoskiej
- ♦ Życzenia świąteczne
- ♦ Polskie zwyczaje w okresie Bożego Narodzenia
- ♦ J. Kasprovicz: *Przy wigilijnym stole*
- ♦ Wyjazdy duszpasterskie
- ♦ Jubileusz Abpa Szczepana Wesolego
- ♦ Z działalności Związku
- ♦ Nowy Ambasador RP we Włoszech
- ♦ "Permessi di soggiorno"
- ♦ Kompetencje Placówek Konsularnych
- ♦ Rozmowa z senatorem Jasiem Gawrońskim
- ♦ Polska a Unia Europejska
- ♦ Działalność BRH
- ♦ LOT - Rozkład lotów
- ♦ Informacje turystyczne
- ♦ Eurolines Italia srl.
- ♦ Korespondencje i wydarzenia kulturalne: Bolonia, Mantua, Mediolan, Rzym, Turyn, Vercelli
- ♦ SPK Włochy
- ♦ Studium dla zespołów folklorystycznych
- ♦ Konkurs poetycki
- ♦ W. Szymborska : *Nic dwa razy*
- ♦ Z nowości wydawniczych
- ♦ Wyjaśnienie redakcji
- ♦ Listy do redakcji
- ♦ Adresy placówek polskich we Włoszech
- ♦ Sommario in italiano

Życzenia świąteczne i noworoczne

“ W Chrystusie możecie uwierzyć w przyszłość
nawet jeżeli nie widzicie jasno jej kształtu.
Możecie powierzyć się Panu Przyszłości
i w ten sposób przewyciężyć zniechęcenie
ogarniające Was wobec ogromu zadania i ceny,
którą trzeba zapłacić.
Nie lękajcie się oddać Waszego życia
na służbę pokoju i sprawiedliwości,
gdyż wiecie, że Pan jest z Wami
na wszystkich Waszych drogach.”

Jan Paweł II

Najmilsi!

Niech te słowa Ojca Świętego, na nowo odczytane w roku Jego Złotego Jubileuszu Kapłaństwa, staną się moimi braterskimi życzeniami dla całej Polonii Włoskiej jak i dla Każdej i Każdego z osobna. Nie lękajcie się codziennego życia, które nieraz przynosi ze sobą swoje troski, smutki czy cierpienia, bo Bóg dwa tysiące lat temu w noc Bożego Narodzenia wcielił się w człowieka i wciąż pochyla się nad ziemią oraz solidaryzuje się z każdym z nas aż do ostateczności. Z naszej strony pragnie tylko jednego, byśmy i my zjednoczyli się z Bogiem-Człowiekiem w Tajemnicy wiary Betlejemskiej i jasność, ciepło Gwiazdy Betlejemskiej doprowadzili do serc i umysłów wszystkich ludzi. Miłość Wcielona w mrokach naszej niełatwej codzienności ukazuje nam nowe światło nadziei. On Emanuel jest z nami na wszystkich drogach naszego życia. Już nie jesteśmy w życiu opuszczeni ani samotni. Dlatego radujmy się, bo Bóg, Słowo które Ciałem się stało, w szczególny sposób przyjął człowieka.

Z najlepszymi życzeniami bożonarodzeniowymi i noworocznymi prawdziwej radości płynącej z przyjścia Boga na świat i zbratania się z nami, jak i z blasku świec na choince, dźwięku dzwonów zwiastujących czas wyjścia na Pasterkę, z czarownych polskich kolęd bijących pod zimowe niebo oraz opłatka - wymownego symbolu miłości, wyjścia człowieka poza siebie i licznych drobnych, codziennych radości, którymi nie potrafimy się cieszyć w natłoku szarego życia - tego wszystkiego Wam, Drogie Siostry i Bracia, z całego serca życzę i te życzenia czynię skutecznymi przez moją kapłańską modlitwę.

Błogosławionych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku 1997

Z serdeczną też więzią zakorzenioną w poczuciu bliskości przychodzącego Zbawiciela i z braterską miłością - łamię się z Wami opłatkiem.

Wasz duszpasterz ks. Marian Burniak TChr

Polskie zwyczaje w okresie Bożego Narodzenia

W polskiej tradycji Wigilia Bożego Narodzenia jest w szczególny sposób świętem rodzinnym i przez nas wyjątkowo przeżywana. W ten jedyny wieczór w roku, kiedy Chrystus przychodzi na świat, wszyscy starają się świętować tę radosną nowinę w rodzinnym gronie; wszyscy też starają się wtedy być razem, blisko siebie. A jeśli komuś przyszło być daleko w kraju lub za granicą, to wtedy myśli i życzenia wszystkich łamiących się opłatkiem przy zaścielonym sianem stole biegną do niego. Bo jest to święto braterstwa i wyciągniętych rąk. Kojarzą się nam i łączą myśli, kiedy byliśmy razem przy jednym stole, rodzice i rodzeństwo, krewni i przyjaciele. Cieszymy się wspólnie tą nowiną: “Bóg się rodzi!”.

Na przestrzeni lat różnie spędzaliśmy ten święty wieczór. A kiedy znaleźliśmy się poza własnym krajem i rodzinnym domem, nie mogliśmy zapomnieć uroku świąt Bożego Narodzenia. Oto ktoś z rodziny w ten wieczór wpatruje się w niebo, wyteżę wzrok, bo chce ujrzeć pierwszą gwiazdę. Będzie to hasło do rozpoczęcia wieczerzy wigilijnej. Według polskiego zwyczaju ma ona się składać aż z dwunastu różnych potraw. Ale najpiękniejszy zwyczaj, to łamanie się opłatkiem, symbolem miłości i przebaczenia. Ojciec rodziny pierwszy bierze do rąk śnieżnobiałe opłatek. Dzieli się z każdym biesiadnikiem wigilijnej wieczerzy. Wszyscy składają sobie życzenia, płynące z głębi serca. Nawet wczorajszy wróg przestaje być wrogiem, bo Bóg się rodzi.

Po życzeniach następuje wieczerza. Z uwagi na tradycyjny post podaje się bezmięsne potrawy. Jest ryba, w niektórych stronach Polski - kluski z makiem i wiele innych potraw. Nie można zapomnieć i o piernikach. Przy stole zostawiamy zawsze jedno miejsce puste dla Oczekiwanego Gościa. Następnie gromadzimy się przy choince, by kolędować Dziecięciu złożonemu w betlejemskiej stajni. Jeszcze daleko do północy, a szeregi ludzi w ojcystym kraju z latarkami w ręku spieszą na Pasterkę. Zwykle pod nogami skrzypi śnieg. Jest zimno. W kościele natomiast da się odczuć jakieś prawdziwe ciepło. Czyżby ono było od tych błyszczących choinek, świecących różnokolorowym światłem? A może od żłóbka, które budował doś

długo nasz znajomy? A może tylko nam się wydaje, że tutaj w świątyni jest cieplej niż na zewnątrz? Ciepło tej nocy i całe piękno, jej urok zrodził się z cudu, że "Bóg wszedł między swój lud ukochany".

W pierwsze święto wszyscy są w domu, nikt nikogo nie odwiedza. Boże Narodzenie jest świętem rodzinnym. Nawet włoskie przysłowie o tym mówi: "Natale con i tuoi, Pasqua con chi vuoi".

W uroczystość św. Szczepana sypie się gdzie-niegdzie owies, urządzając potężne kanonady. Dopiero po południu rozpoczynają się odwiedziny, wesela i zabawy.

Warto również przypomnieć sobie jak to na Kurpiach piekło się z ciasta ptaszki i zwierzątka, aby je zawiesić u powały, ciesząc się, że będą one przynosiły szczęście przez cały rok. W wielu okolicach kładziono na stół świeży bochen oraz sól, przysłaniając je białym ręcznikiem i znowu licząc, że to sprawi, by tych darów boskich nie brakowało w ciągu roku. Gdy nadchodził nowy rok, coraz głośniejszemu dawał znać o sobie kołędniczy. Z owsem w kieszeni wędrowało się po sąsiadach na "podsypkę" - czego niektóre wsie nie zapominają i dzisiaj.

W sylwestrową noc o godz. 12 uderzano w dzwony kościelne, których dźwięk miał odstraszać złe moce włóczące się po świecie. Dla dobrych duchów, pomiędzy godziną 11 a północą nakładano w piecu porządny ogień, aby dusze zmarłych krewnych mogły się przy nim ogrzać. Zwyczaj ten praktykowano na Kaszubach. Był tam też zwyczaj odpędzania złego ducha przy pomocy drewnianych kołatek i przez dęcie w blaszane instrumenty, granice pól otaczano natomiast wieńcem ognia. Toast noworoczny, spełniany w naszych czasach, ma swoje ludowe tradycje w "odstrzeliwaniu starego roku". W 1900 r. we wsi Widuchowa bractwo kurkowe urządziło taką strzelaninę, że było ją słychać w promieniu kilkunastu kilometrów, a pruscy żandarmi myśleli, że Polacy wywołali powstanie. Składając sobie życzenia w dawnej Polsce mówiono często: "Dosiego Roku". Według zapisków zwyczaj ten ma następujący początek: "Swego czasu była w Krakowie zacna białogłowa imieniem Dosia. Doczekała się podeszłego wieku, bo stu lat, zawsze zdrowa, wesola i dobroczynna. Zgasła w samą Wigilię, a lament po niej i płacz trwał aż do końca roku. Toteż kto komu w sylwestrową noc dobrze życzy, ten mówi: "Życzę ci Dosiego Roku! To jest: żyj długo i szczęśliwie jak poczciwa nasza Dosia".

W niektórych częściach Polski dni od Nowego Roku do Trzech Króli nazywano "szczodrymi", bo rozdawano hojnie, szczerze upominki. Dzisiaj może jesteśmy mniej hojni. Ale życzymy sobie nawzajem również dobrze i pewnie w noc sylwestrową zgodzimy się z Asnykiem, który przed wiekiem tak wołał:

"Słyszycie! Północ już bije,
Rok stary w mgły się rozwiewa,
Jak sen przepada...
Krzyczymy: rok nowy niech żyje!
I rwijmy z przeszłości
drzewa Owoc, co wiecznie dojrzewa,
A nie opada..."

Na zakończenie, staropolskim zwyczajem, wszystkim Drogim i Kochanym Rodakom zamieszkałym na ziemi włoskiej życzę: "Dosiego Roku!".

Ks. Marian Burniak TChr

Przy wigilijnym stole

Przy wigilijnym stole,
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że ten dzień radosny
W miłości jest poczęty;
 Że, jako mówi wam wszystkim
 Dawne, odwieczne orędzie,
 Z pierwszą na niebie gwiazdą
 Bóg w naszym domu zasiędzie.
Sercem Go przyjął gorącym,
Na ścieżaj otworzył wrota -
Oto, co czyni wam każe
Miłość, największa cnota.
 A twórczych pozbawił się ogni,
 Sromotnie zamknawszy swe wnętrza,
 Kto z bratem żyje w niezgodzie,
 Depcząc orędzie najświętsze.
Wzajemnie przebaczyć winy,

Koniec położyæ rozterce,
A z walki wyjdzie zwycięsko
Walczące narodu serce.

Jan Kasprowicz

Wyjazdy duszpasterskie w okresie Świąt Bożego Narodzenia

Silius:	4 grudnia - "Barbórka" dla polskich w kościele parafialnym.	górników na Sardynii, godz. 10.30
Messyna:	14 grudnia, godz. 15.30 w kościele parafialnym	Regina degli Apostoli;
Palermo:	15 grudnia, godz. 12.00 w kaplicy	tutu św. Gonzaga;
Loreto:	5 stycznia 1997 r., godz. 10.00 w kaplicy	Sióstr Nazaretanek;
Forli:	6 stycznia (Trzech Króli), godz. 11.00 w	Duomo;
Mediolan:	12 stycznia, godz. 10.00 w kościele	parafialnym San Bartolomeo;
Turyn:	19 stycznia, godz. 10.30 w Collegio San Giuseppe;	
Florencja:	26 stycznia, godz. 10.00 w kościele	Santa Maria in Campo;
Arezzo:	2 lutego, godz. 11.00 w kościele San Francesco;	
Lecce:	9 lutego, godz. 11.00 w kaplicy Akcji	Katolickiej.

Podobnie jak w poprzednich latach, Ojciec Święty spotka się ze wspólnotą polską w Wigilię Bożego Narodzenia, w sobotę 24 grudnia o godz. 12.00 w auli Pawła VI w Watykanie. Również w Wigilię, o północy, w kościele polskim w Rzymie (via Botteghe Oscure 15) zostanie odprawiona tradycyjna Pasterka. W godzinach od 21 do 24 w sali przy kościele będzie miało miejsce spotkanie przy oplatku.

Z działalności Związku Polaków we Włoszech

W dniu 15 listopada 1996 roku Biuletyn Związku został zarejestrowany w Tribunale di Roma pod nazwą: "Polonia Włoska - Biuletyn Informacyjny".

Zostało otwarte w Banca di Roma w Rzymie konto bankowe Związku.

Zostało również otwarte konto pocztowe, na które można przekazywać składki członkowskie, wpłaty na Biuletyn i ewentualnie wolne datki na działalność Związku, zaznaczając każdorazowo powód wpłaty ("causale del versamento"). Oto dane:

c / c n. 91443002
Associazione Generale dei Polacchi in Italia
Via Piemonte 117 - 00187 ROMA

W dniu 9 grudnia br. , w siedzibie Związku, odbyło się zebranie Komisji do spraw młodzieży. Wszystkie komisje problemowe, przewidziane w Statucie Związku, rozpoczęły już swoją działalność.

Jubileusz
Ks. Arcybiskupa Szczepana Wesolego

28 października ksiądz Arcybiskup Szczepan Wesół, Duszpasterz Emigracji Polskiej, obchodził 40-letnią rocznicę święceń kapłańskich, a 16 listopada 70-tą rocznicę urodzin.

W uznaniu Jego zasług dla Emigracji polskiej na świecie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, w dniu 11 grudnia, nadał ks. Arcybiskupowi-powi Szczepanowi Wesołemu tytuł doktora "honoris causa".

Nowy Ambasador RP we Włoszech: Maciej Górski

Dnia 5 listopada br. nowy Ambasador RP we Włoszech Pan Maciej Górski złożył w Kwirynale listy uwierzytelniające.

Pan Maciej Górski urodził się 27 stycznia 1944 r. w Warszawie. Ukończył prawo na Uniwersytecie Warszawskim. W 1969 roku zaczął pracować w dziennikarstwie, w Polskiej Agencji Prasowej - Interpress (która w 1991 r. zmieniła nazwę na Polską Agencję Informacyjną S.A.). W latach 1980-84 był korespondentem Interpressu i *Życia Warszawy* w Sztokholmie.

Po powrocie do kraju i pracy w Interpressie jako dyrektor redakcji współpracy z zagranicą, wyjechał do Rzymu, gdzie od 1988 do 1990 roku był korespondentem Interpressu z Włoch i z Watykanu. W 1991 r. wrócił do Polski i zajmował kierownicze stanowiska w nowopowstałej Polskiej Agencji Informacyjnej S.A., której został prezesem zarządu w 1995 r.

Ambasador Górski jest żonaty i ma dwoje dzieci.

"Permessi di soggiorno"

Szacunkowa liczba Polaków posiadających obecnie zezwolenia na pobyt ("permessi di soggiorno") we Włoszech wynosi około 30.000 osób z następującym (również szacunkowym) podziałem w/g regionów:

Lazio	13.550	Calabria	820
Campania	2.190	Abruzzo	790
Lombardia	1.910	Marche	750
Toscana	1.680	Sardegna	360
Emilia Romagna	1.480	Liguria	290
Trentino A.A	1.270	Friuli V.G.	290
Piemonte	1.190	Puglia	240
Veneto	1.040	Molise	100
Umbria	1.030	V. D'Aosta	80
Sicilia	890	Basilicata	50

Kompetencje terytorialne Placówek Konsularnych RP we Włoszech

Działalność Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Rzymie i Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie prowadzona jest zgodnie z ustaloną kompetencją terytorialną.

Do kompetencji Wydziału Konsularnego w Rzymie należą następujące prowincje:

Agrigento, Ancona, Arezzo, Ascoli Piceno, Avellino, Bari, Benevento, Brindisi, Cagliari, Caltanissetta, Campobasso, Caserta, Catania, Catanzaro, Chieti, Cosenza, Crotone, Enna, Firenze, Foggia, Frosinone, Grosseto, Isernia, L'Aquila, Latina, Lecce, Livorno, Lucca, Macerata, Massa, Matera, Messina, Napoli, Nuoro, Oristano, Palermo, Perugia, Pesaro, Pescara, Pisa, Pistoia, Potenza, Ragusa, Reggio Calabria, Rieti, Roma, Salerno, Sassari, Siena, Siracusa, Taranto, Teramo, Terni, Trapani, Viterbo. Do kompetencji Wydziału Konsularnego w Rzymie należą również Malta i Repubblica San Marino.

Kompetencja Konsulatu Generalnego w Mediolanie obejmuje natomiast prowincje:

Alessandria, Aosta, Asti, Belluno, Bergamo, Bologna, Bolzano, Brescia, Como, Cremona, Cuneo, Ferrara, Forli, Genova, Gorizia, Imperia, La Spezia, Mantova, Milano, Modena, Novara, Padova, Parma, Pavia, Piacenza, Pordenone, Ravenna, Reggio Emilia, Rovigo, Savona, Sondrio, Torino, Trento, Treviso, Trieste, Udine, Varese, Venezia, Vercelli, Verona i Vicenza.

Konsulaty służą pomocą i pośredniczą w sprawach obywatelskich, USC, prawnych i w czynnościach związanych z opieką konsularną.

Szczególnie w kwestiach związanych z opieką konsularną, dużą pomoc okazują konsulaty honorowe, znajdujące się we Włoszech:

- ◇ w Bari (tel. 080-9954125);
- ◇ w Bolonii (tel. 051-228909);
- ◇ w Katanii (tel. 095-5327026);
- ◇ w Genui (tel. 010-587151).

Wywiad z Jasiem Gawrońskim, senatorem w parlamencie włoskim

J aś Gawroński urodził się w Wiedniu, w 1936 roku, jako syn posła RP w Wiedniu Jana Gawrońskiego i Luciany Frassati, córki Alfreda Frassatego, założyciela i naczelnego redaktora turyńskiego dziennika *La Stampa*, siostry błogosławionego Pier Giorgio.

Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Rzymskim. 1959-1962 - Korespondent *Il Giorno* na Europę środkowo-wschodnią z siedzibą w Warszawie; 1962-66 - współpracuje w programach RAI dot. Wietnamu, Tajwanu, Indii, Stanów Zjednoczonych i Europy wschodniej; 1966-81 - Korespondent RAI w Nowym Jorku, Paryżu, Moskwie i Warszawie; 1981-1994 - poseł w Parlamencie Europejskim, radny regionalny Piemontu, radny miasta Turyn; 1985-1992 - opracowuje programy na tematy polityczne i naukowe dla Fininvest; od 1989 współ-pracownik i członek zarządu *La Stampa*; 1994-95 - rzecznik prasowy premiera Włoch Silvio Berlusconi; od 1996 Senator Republiki Włoskiej z ramienia partii "Forza Italia".

Autor licznych artykułów w prasie włoskiej i zagranicznej oraz dwóch książek: *Primi piani*, Bompiani 1989 (zbiór wywiadów z szeregiem liderów światowych) i *Il mondo di Giovanni Paolo II*, Mondadori, 1994 (pierwszy wywiad udzielony przez Papieża).

Otrzymał "Premio Campione" za reportaż o Kabulu i "Microfono d'argento" za swą działalność telewizyjną.

Jak Pan ocenia obecne stosunki polsko-włoskie ?

W sumie pozytywnie. Stosunki te zawsze były dobre i w pewnym sensie uprzywilejowane ze względu na duże inwestycje FIATa w Polsce. Obecnie wydaje mi się, że jest trochę konkurencji ze strony Niemiec, ale to całe szczęście dla Polski, że stosunki z tym krajem rozwijają się dobrze. Jest to oznaka inteligentnej polityki ze strony polskiej i ze strony niemieckiej iż oba kraje, które były zawsze sobie wrogie, teraz się do siebie zbliżyły. Jeśli chodzi o stosunki polsko-włoskie, oznaczają się one tym, że poza wielką inwestycją FIATa oraz, późniejszą, również znaczną inwestycją grupy Lucchini, która wykupiła Hutę Warszawa, działa w Polsce sporo drobnych firm, ale brakuje średnich przedsiębiorstw. Ogólnie jednak mówiąc, jest zjawiskiem pozytywnym, że stosunki gospodarcze między Polską a Włochami są tak ożywione, bo każda współpraca zaczyna się od spraw ekonomicznych; za tym zaś idzie kultura, sztuka, wymiana młodzieży...

Czy Włochy popierają starania Polski o wejście do NATO i do Unii Europejskiej?

Jest to właściwie jedyna otwarta kwestia polityczna. Włochy popierają wejście Polski do struktur zachodnich, bardziej stanowczo jeśli chodzi o Unię Europejską, ostrożniej jeśli chodzi o NATO, bo uważają że należy liczyć się w tej sprawie także ze stanowiskiem Rosji. Ze strony polskiej słyszy się czasami zarzuty, że poparcie Włochów mogłoby być mocniejsze. Wydaje mi się, iż sprawa członkostwa w Unii Europejskiej posuwa się naprzód, choć może nie za szybko, ale jest to kwestia nie tyle polityczna ile ekonomii, osiągnięcia określonych wskaźników finansowych i wzrostu. Powiedziałbym, że jest to droga już w zasadzie wytyczona, podczas gdy droga do NATO jest trudniejsza. Osobiście uważam, choć polska strona może się z tym nie zgodzi, że jest dużo ważniejsze dla Polski wejście do Unii Europejskiej niż wejście do NATO.

Dlaczego?

Wydaje mi się, że twierdzenie iż wejście Polski do NATO dałoby jej większe poczucie bezpieczeństwa opiera się na założeniach bardziej psychologicznej niż faktycznej natury, bo trudno jest myśleć żeby w tej chwili ktoś zagrażał integralności terytorialnej Polski. Ze względu na jej doświadczenia historyczne, wejście do NATO wzmacniałoby w sensie pozytywnym samo-poczucie Polski, ale to nie koniecznie odbije się na poziomie życia kraju. Wejście do Unii Europejskiej natomiast zmieni w sposób zasadniczy obyczaje, sposób myślenia i warunki życia. Zwiększy się kontakt z tą częścią Europy, która jest bardziej rozwinięta. Papież podkreśla wprawdzie, iż Europa Zachodnia oznacza się większą korupcją moralną a więc że są w niej również elementy negatywne. Niemniej jednak, pełna integracja Polski z Unią Europejską pozwoli na dalszy rozwój kraju.

W 1996 roku powstał Związek Polaków we Włoszech. W jaki sposób ta organizacja może się przyczynić do dalszego rozwoju i ożywienia stosunków polsko-włoskich?

Moim zdaniem, podstawowym zadaniem jest zapoznavanie Włochów z nową rzeczywistością Polski, bo ci którzy nie znają Polski albo znali Polskę z lat poprzednich nie zdają sobie sprawy do jakiego stopnia ten kraj się zmienił. Z punktu widzenia ekonomicznego warto nawiązać jak najwięcej kontaktów ze środowiskami i instytucjami zainteresowanymi Polską; takimi są na przykład *Camere di Commercio*. Na odcinku kulturalnym warto przypomnieć działalność Instytutu Polskiego w Rzymie, który organizuje dużą ilość spotkań i wystaw, ma bardzo dobrą siedzibę i jest ważnym ośrodkiem pozwalającym Włochom poznać Polskę, zarówno dawną jak i nową.

Pan jest również dziennikarzem. Wiele lat spędził Pan w krajach Europy środkowo-wschodniej i nadal tymi krajami się interesuje. Czy sądzi Pan, że zmiany zapoczątkowane po 1989 roku są nieodwracalne?

Jeśli chodzi o zmiany ekonomiczne, to tylko eksperci mogą wyliczyć i ocenić stopień i tempo rozwoju polskiej gospodarki ale, jak już mówiłem, kierunek jest wytyczony. Co się zaś tyczy polityki, to wydaję mi się, że o ile zmiany, które zaszły po 1989 roku, były radykalne, bo polegały na przejściu z ustroju totalitarnego do ustroju demokratycznego, o tyle obecnie zmiany ekip rządzących powodują mniejsze wahania w życiu politycznym. Zmiany rządów nie powodują chyba już dzisiaj zasadniczych zmian ustroju. Sądzę, że w następnych wyborach liczyć się będą nie tylko ideologia i rozrachunki z przeszłością ale także jakość programów wyborczych i osobiste walory kandydatów.

Czyli uważa Pan, że elektorat będzie się stopniowo kierował coraz bardziej pragmatyzmem?

Tak sądzę. Ostatnie lata właściwie udowodniły, że lewica, mimo grzechów na sumieniu i powiązań z przeszłością, rządzi w sposób nie różniący się wiele od rządów centroprawicowych, przynajmniej jeśli chodzi o podstawowe cele polityki zagranicznej. Potwierdza to fakt, że gdy Kwaśniewski został wybrany to dużo ludzi się bało, że dotychczasowa polityka polska ubiegająca się o wejście do NATO i do Unii Europejskiej zostanie przyhamowana, a okazało się, że także ten rząd lewicowy pracuje na rzecz ścisłej integracji Polski z Zachodem.

Wspomniał Pan poprzednio wypowiedzi Papieża. Jakie jest według Pana największe dotychczasowe osiągnięcie Jana Pawła II?

Wydaje mi się, że Jan Paweł II - z Watykanu, małego właściwie miejsca w środku Rzymu, uczynił centrum świata a jest nie tylko zwierzchnikiem Kościoła Katolickiego, ale stał się autorytetem powszechnie słuchanym na całym świecie. Obecny Papież ma dzisiaj, bardziej niż jego poprzednicy, wielki prestiż moralny, również wśród niekatolików. Przyczyniły się do tego zarówno jego liczne podróże po pięciu kontynentach jak i brak, prawdopodobnie, wielkich liderów na świecie w przeciwieństwie do przeszłości. Sądzę, iż z punktu widzenia politycznego jest to jego największe osiągnięcie.

Na ścianach biura senatora Gawrońskiego, wiszą dwie oszklone gablotki a w nich rozliczne akredytacje związane z wydarzeniami, które śledził jako dziennikarz podróżując po świecie: w Ameryce, w Europie czy na Bliskim i Dalekim Wschodzie. Nasuwa się w związku z tym ostatnie pytanie...

Z Pańskich doświadczeń dziennikarskich jakie było dla Pana najciekawsze?

Na pewno bardzo ciekawe było śledzenie narodzin Solidarności w Polsce i pojawienie się na arenie międzynarodowej Lecha Wałęsy. Pamiętam jak robiłem transmisje i pisałem artykuły o Wałęsie i nadal nikt nie wiedział kto to jest, ale będąc tam na miejscu już się rozumiało, że to jest człowiek, który zmieni historię Polski i w pewnej mierze także i świata, więc to napewno było bardzo pasjonujące. W ogóle jednak, z tych miejsc, w których byłem korespondentem, tzn. Nowy Jork, Paryż, Warszawa, Moskwa, utkwił mi najmocniej w pamięci pobyt w Moskwie. To było miejsce dla dziennikarza naprawdę stymulujące, gdzie trudno było się czegoś dowiedzieć, trudno było coś napisać i zrozumieć; gdzie indziej zaś, szczególnie w Nowym Jorku praca była łatwiejsza bo w Ameryce informacji jest ile się chce. W Moskwie, w latach Związku Sowieckiego, trzeba było samemu szukać wiadomości biorąc też pod uwagę to, że bardzo często dawali celowo fałszywe informacje dziennikarzom; to była bardzo delikatna praca.

Rozmawiał Andrzej Morawski

Polska a Unia Europejska

W poprzednich numerach *Biuletynu* omówione zostały podstawowe zagadnienia dotyczące realizacji postanowień Układu Stowarzyszeniowego w kontekście możliwości zakładania przez obywateli polskich spółek na terenie Włoch; przy tej okazji zostały omówione artykuły 44 i 52 Układu.

Artykuły te zostały omówione w pierwszej kolejności z uwagi na potrzebę zaznajomienia się z ich treścią przez Polaków mających dostęp do *Biuletynu* i dzięki niemu "wyposażenia" w podstawowe informacje dotyczące możliwości tworzenia spółek na terenie państwa włoskiego.

W tym numerze "cofamy się" do przepisów poprzedzających w/wymienione artykuły, tzn. do rozdziału Układu, zatytułowanego "Przeływ pracowników".

W tym rozdziale należałoby zwrócić w szczególności uwagę na art. 41 pkt. 1: "Biorąc pod uwagę sytuację na rynku pracy w Państwie Członkowskim i zgodnie z ustawodawstwem i przepisami obowiązującymi w tym państwie w dziedzinie przepływu pracowników:

- istniejące ułatwienia w dostępie do rynku dla pracowników polskich, przyznane przez Państwa Członkowskie na mocy umów dwustronnych, powinny być utrzymane i - jeśli to możliwe - rozszerzone,
- pozostałe Państwa członkowskie przychylnie rozważą możliwość zawarcia podobnych umów".

Postanowienia tego artykułu odnoszą się do kwestii uzyskania przez obywateli polskich prawa na terenie państw członkowskich Wspólnot, uzależniając jednak uzyskanie takich uprawnień od sytuacji na rynku pracy w danym kraju. Artykuł ten potwierdza ważność już zawartych przez Polskę umów dwustronnych. Tu należy zwrócić uwagę na fakt, iż pomiędzy Polską a Włochami taka umowa nie została do tej pory zawarta, a zatem do sytuacji Polaków poszukujących zatrudnienia we Włoszech będzie miał zastosowanie drugi akapit art. 41 pkt. 1. Istotnie Włochy przychylnie ustosunkowują się do kwestii zawarcia umowy dwustronnej, która z początku regulowałaby kwestię sezonowego zatrudnienia Polaków we Włoszech, oraz drugiej, która zajęłaby się z kolei problematyką ubezpieczeń społecznych (art. 38 Układu). W tym

zakresie prowadzone są rozmowy na poziomie Ministerstw Pracy obu krajów oraz ZUS-u i jego odpowiednika we Włoszech.

Anna Świdorska - BRH

Działalność BRH w Rzymie

28 listopada br. odbyło się w Bolonii sympozjum na temat polsko-włoskiej współpracy w sektorze budownictwa oraz odnowy zabytków.

To sympozjum - poza swoim podstawowym celem - prezentacji przedsiębiorstw zainteresowanych konkretnymi budowlami w Polsce (hotele, biura, kompleksów mieszkaniowych, rekreacyjnych, tworzenia joint-ventures służących restauracji zabytków itp.), było kolejną okazją do zwrócenia uwagi na funkcjonowanie firm polskich we Włoszech. W swoim wystąpieniu Radca Handlowy - Minister Pełnomocny Tomasz Bartoszewicz wskazał na utrzymującą się nadal praktykę dyskryminowania i blokowania działalności firm polskich we Włoszech, polegającą m.in. na opóźnianiu lub wręcz odmowie w przyznawaniu wiz pobytowych dla kluczowych funkcjonariuszy polskich firm we Włoszech, odmawianiu rejestracji firm polskich na innym statusie niż spółka akcyjna lub sp. z o.o., odmawianiu polskim firmom prawa do zakupu gruntów itp. Minister ostrzegł również, że jeżeli te problemy nie zostaną definitywnie uregulowane przez stronę włoską, mogą ulec pogorszeniu warunki działania firm włoskich w Polsce.

W listopadzie odbyły się kolejne Targi w Lanciano (21-21.XI). W targach tych wzięli udział wystawcy z Polski, reprezentowani przez Zachodnią Izbę Gospodarczą. W Dniu Polskim, zorganizowanym przez BRH w Rzymie wspólnie z rządem regionalnym Abruzzo, wzięli udział liczni przedstawiciele władz Regionu i władz gospodarczych oraz delegacja urzędów wojewódzkich Gorzowa Wielkopolskiego i Zielonej Góry. Podkreślić należy, iż stoisko udostępnione zostało stronie polskiej nieodpłatnie, co jest efektem zawartej umowy o współpracy między Regionem Abruzzo a województwami Gorzowskim i Zielonogórskim.

Podkreślić również należy, iż fakt zainteresowania firm z Abruzzo współpracą z w/w województwami wyraził się również udziałem 13 wystawców z Abruzzo w tegorocznych Targach Pogranicza w Gorzowie Wielkopolskim.

W dniach 10-14 grudnia przebywała w regionie Piemontu delegacja oficjalna oraz misja gospodarcza z województw Łódzkiego i Piotrkowskiego. Jest to kolejna inicjatywa BRH, mająca na celu zbliżenie kolejnych województw Polski z jednym z włoskich regionów oraz nawiązanie kontaktów handlowych pomiędzy zainteresowanymi firmami.

A. Ś.

Rozkład lotów Polskich Linii Lotniczych LOT w sezonie zimowym

➤ w okresie od 27.10.1996 do 29.03.1997 ◀

Dzień	Odlot	Przylot
Z Rzymu do Warszawy		
Poniedziałek i Piątek	11.20	13.50
Środa	18.40	21.10
Z Warszawy do Rzymu		
Poniedziałek i Piątek	7.50	10.20

Środa	15.10	17.40
Z Rzymu do Krakowa		
Wtorek i Sobota	11.20	13.35
Z Krakowa do Rzymu		
Wtorek i Sobota	8.10	10.20
Z Mediolanu do Warszawy		
Poniedziałek Środa Piątek i Niedziela	12.00	14.05
Z Warszawy do Mediolanu		
Poniedziałek Środa Piątek i Niedziela	9.00	11.10

Informacje turystyczne

Targi skipass w Modenie

Po raz 4-ty już w Modenie, w dniach 31.10-3.11 br., odbyły się targi dot. turystyki górskiej i sprzętu sportowego. Na powierzchni 9,600 m² znalazło się miejsce dla 197 wystawców sektora turystycznego. W ciągu 4 dni trwania targów odwiedziło je 61.438 osób, tj. o 10% więcej niż w roku ubiegłym, mimo, iż targi trwały o jeden dzień krócej.

Ponadto odnotowano obecność 127 dzienni-karzy z Włoch oraz 4 z zagranicy.

Podczas trwania targów zorganizowano ponad 30 oficjalnych manifestacji, tj. spotkań, kon-ferencji prasowych i workshopów.

106 sportowców zaszczyliło swoją obecnością targi, w tym najbardziej znany włoski skoczek narciarski - Alberto Tomba.

Polskie stanowisko o powierzchni 16 m² usytuowane było w dobrym miejscu, bo tuż przy wejściu na pawilon wystawowy, ponadto położone w narożniku i otwarte z 2 stron, co zwiększało atrakcyjność i możliwości pokazowe.

Duże zainteresowanie budził zaproszony przez nas artysta rzeźbiarz p. Marian Molka z Nowego Sącza, który siedział w swym ludowym stroju prezentując swoje prace i na miejscu demonstrując swe artystyczne umiejętności.

Borsa del turismo congressuale we Florencji

Po raz pierwszy w tym roku wzięliśmy udział w 12-tych Targach "Congressi e Incentives", które odbyły się w dniach 4-6.11.96 br. we Florencji.

Uczestniczyło w nich ponad 20 przedstawicielstw zagranicznych, w tym po raz pierwszy Polska i Chiny. Nowością w tym roku była obecność historycznych pałaców przekształconych w centra kongresowe jak i szeroka oferta dotycząca uzdrowisk. W trakcie trwania targów odbyła się seria seminariów, których głównym tematem były uzdrowiska.

Na polskim standzie o 24 m² obecne były z Polski - Hotel Marriott i Furnel Travel. Każde z nich nawiązało w ciągu trwania targów kontakt z ok. 20-30 touroperatorami zainteresowanymi organizowaniem kongresów w Polsce. Był duży popyt na materiały informacyjne o Polsce, które dostarczył Ośrodek.

Wioletta Kucner - POIT

Eurolines Italia srl. (Via G. S. Mercadante 2/b - 50144 Firenze, tel. 055/357.110) prowadzi dla niektórych koncesjonowanych firm sprzedaż biletów na liczne trasy autobusowe między Włochami a Polską. Przedsiębiorstwa przewozowe, które uzyskały odpowiednią licencję od ministerstw transportu obu krajów i które zawarły umowę z Eurolines Italia srl., obsługują trasy łączące następujące miasta:

Rzym-Warszawa

Przewoźnicy: Lazzi/Eurolines (I), SGEA Lombardia (I), Pekaes (PL).

Neapol-Rzym-Wrocław-Gdańsk

Przewoźnicy: Lazzi/Eurolines (I), Sira (I), Almabus (PL), Sokół (PL).

Neapol-Rzym-Wrocław-Gorzów Wlkp.

Przewoźnicy: Lazzi/Eurolines (I), Sira (I), Almabus (PL), Sokół (PL).

Neapol-Rzym-Poznań-Szczecin

Przewoźnicy: Lazzi/Eurolines (I), Sira (I), Sena (I), Sae (I), Alga (PL), Opolanin (PL).

Bilety na powyższe trasy autobusowe między Włochami a Polską i z powrotem można nabywać na miejscu albo zamówić we wszystkich biurach podróży, otrzymując w zamian zaświadczenie o dokonanej zamówieniu i uiszczonej wpłacie, które uprawni do otrzymania właściwego biletu w chwili wyjazdu.

KORESPONDENCJE I WYDARZENIA KULTURALNE

Bolonia

Dnia 7 listopada br., w siedzibie Kon-sulatu Honorowego RP w Bolonii, od-było się zebranie polonijne, na które zostali zaproszeni również włoscy przyjaciele Polski. Okazje do spotkania stanowiły Święto Narodowe 11 listo-pada i kolejna rocznica powstania Stowarzyszenia Kulturalnego im. Mikołaja Kopernika w Bolonii. Przybyło około 85 osób.

Zebranie rozpoczęło się częścią oficjalną. Przewodnicząca Stowarzyszenia powitała przyby-łych. Z kolei pani Agnieszka Bładowska- Stroppolo, wicekonsul przy Bolońskim Konsu-lacie Honorowym, wygłosiła krótkie przemówie-nie poświęcone historycznym aspektom polskiego Święta Narodowego. W czasie zebrania poinfor-mowano również o utworzeniu Związku Polaków we Włoszech i zaproszono zainteresowanych do wypełnienia i pozostawienia w konsulacie kwestionariuszy. Około 40 osób wyraziło chęć zapisania się do Związku.

Kolejne zebranie, świąteczno-noworoczne odbędzie się 20 grudnia, również w siedzibie Konsulatu Honorowego w Bolonii.

*Danuta Trzaskowska Grimandi
Prezes Stowarzyszenia Kulturalnego
Włosko-Polskiego im. M. Kopernika w Bolonii*

Mantua

18 listopada odbyła się w Mantui, w siedzibie Rotary Club, konferencja pt. *Polska i Unia Europejska; aspekty polityczne, ekonomiczne i kulturalne*. Aspekty te przedstawili oraz odpowiadali na pytania zebranych: konsul Gerard Pokruszyński, wicekonsul Dorota Berbeæ i konsul ds. handlowych Jerzy Cieřlik. Następnego dnia pojawiły się w *Gazzetta di Mantova* (najstarsza gazeta włoska, założona w 1664 r.) i w *La Voce di Mantova* ilustrowane zdjęciami relacje z konferencji i z poprzedzającej ją wizyty przed-stawicieli Konsulatu u burmistrza Mantui. Osobno ponadto ukazał się w *Gazzetta di Mantova* artykuł poświęcony obecnej sytuacji Polski i jej przy-szłego wstąpienia do Unii Europejskiej i NATO.

Dorota Berbeæ

Mediolan

26 listopada, w Konsulacie w Mediola-nie, otwarto wystawę grafik Jerzego Panka, pochodzących z prywatnej kolekcji pp. Aliny i Vanniego Scheiwillerów. O wernisażu zawiadomiła *La Repubblica* w wiadomościach kulturalnych. Dopisała jak zwykle zarówno Polonia, jak i Włosi, w tym grupa studentek z Akademii Sztuk Pięknych Brera w Mediolanie ze swoją profesorką. Ma ona odwiedzić wystawę ponownie z grupą studentów w celu odbycia ćwiczeń poświęconych grafice.

Najcenniejszym eksponatem wystawy jest matryca-deska płaskorzeźbiona dwustronnie przez autora, przy pomocy której można odbijać kolejne grafiki. Jak powiedzieli nam właściciele, zaraz po jej nabyciu umówili się z autorem na odbicie kilku prac (są to tzw. xylografie) , które podpisał, po czym więcej tego nie robią. Jak wiadomo - pojedyncza odbitka jest tym cenniejsza, im niższa jest liczba identycznych grafik.

Związek Polaków w Mediolanie rozpoczął zbiórkę pieniędzy dla dzieci z polskich domów dziecka, wybranych m.in. dzięki pomocy Fundacji dla Polski z Warszawy (polska filia Fondation de France).

D. B.

Rzym

Stacja Polskiej Akademii Nauk

16 października odbyła się prezentacja książki Karola Wojtyły *Perché l'uomo* (wyd. Mondadori, Milano 1995). Rozproszone w specjalistycznych periodykach artykuły dotyczące antropologii i filozofii, owoc awierawieczya pracy naukowej Jana Pawła II, zebrał i opracował ks. prof. Massimo Serretti.

6 listopada Simonetta Lux, Luigi Marinelli i Monika Woźniak zaprezentowali zeszyt cza-sopisma *Avanguardia* (z 2, 1996, ed. Pagina), w którym po raz pierwszy we Włoszech opublikowane zostały przekłady polskiej poezji futury- stycznej. Spotkanie uświetnił aktorski happening Piotra Mincera.

27 listopada ks. prof. Hieronim Fokciński, dyrektor Papieskiego Instytutu Studiów Kościel-nych wygłosił wykład na temat: *Św. Wojciech i początki państwa polskiego na tle ówczesnej sytuacji w Europie*.

11-12 grudnia odbył się, zorganizowany wspólnie z rzymskim Uniwersytetem *La Sapienza* (Dip. di Studi Slavi e dell'Europa centro-orientale) kolejny zjazd polonistów i slawistów włoskich, dedykowany pamięci prof. Bronisława Bilińskiego, zmarłego przed kilkoma miesiącami wieloletniego dyrektora Stacji. Temat semina-rium, w którym wzięło udział dwudziestukilku wybitnych badaczy brzmią: *Polonia, Italia e culture slave: aspetti comparati tra storia e contemporaneità*. Materiały zjazdu ukażą się w serii wydawniczej Stacji *Conferenze*.

Instytut Polski

W ostatnich dwóch miesiącach br. odnotowaæ należy, m.in., wśród licznych inicjatyw Instytutu:

- 28 listopada: spotkanie z Gustawem Herling-Grudzińskim;
- 2 grudnia: sympozjum międzynarodowe z oka-zji 50-lecia krakowskiego miesięcznika *Znak*;
- 12 grudnia: koncert chóru *Lord's Singers* (ko-lędy z różnych krajów).

W 1997 natomiast odbędzie się od 14 do 31 stycznia wystawa pastelii Krzysztofa Skórczewskiego a 30 stycznia: odczyt o literaturze polskiej prof. Aleksandra Wilkonia z *Istituto Universitario Orientale di Napoli*.

Turyn

Grudzień jest okazją, aby podsumowaæ trzyletnią działalność Ogniska Polskiego w Turynie, w naszej siedzibie przy via Ormea 4.

Polskiego w

Lokal otwarty jest w każdą sobotę od godziny 15.00 do 18.00. Członkowie mogą w tym czasie wypożyczać z naszej biblioteki książki, kasyety video z filmami polskimi dla dzieci i dla dorosłych. Jest to okazja do spotkania się, poznania nowych członków przy "małej czarnej". Panie wymieniają między sobą nowinki, jedna drugiej służy dobrą radą. Dzięki temu, że posiadamy antenę satelitarną można oglądać programy polskie.

Ostatnią sobotę miesiąca poświęcamy naszym najmłodszym, organizując gry, zabawy, zajęcia rysunkowe, naukę śpiewu, teatrzyk. Staramy się, aby zajęcia były prowadzone pod kierunkiem "fachowców".

W piątki prowadzone są lekcje języka polskiego i włoskiego, a późnym wieczorem (2 razy w miesiącu) ma miejsce projekcja filmu polskiego, w poniedziałek zaś pani Grażyna prowadzi gimnastykę dla dorosłych.

Grupa Salezjanów, studiująca w Turynie, skupia wokół siebie młodzież polską, która przybyła do Italii w celach zarobkowych. Każdy czwartek jest okazją nie tylko do spotkań czysto towarzyskich, ale do podzielenia się doświadczeniami wziętymi z życia na obczyźnie.

Siedziba nasza jest załączkiem polskości w Piemontcie. Staramy się skupiać jak najwięcej Polaków, szukamy nowych form i nowych ludzi do pracy. W grudniu spotkamy się jeszcze 2 razy, na tradycyjnych mikołajkach i przy opłatku.

Z okazji Świąt, Ognisko Polskie w Turynie składa najlepsze życzenia całej włoskiej Polonii i włoskim przyjaciółom.

Wanda Orda-Barazza

Vercelli

20 listopada w Vercelli, w pñ. Włoszech, zorganizowano prezentację włoskiego przekładu książki Janusza Korczaka pt. *Come amare il bambino* (tytuł polskiego oryginału: *Jak kochać dziecko*), wydanej przez Luni Editrice z Mediolanu. Książkę przełożyły na język włoski: Margherita Bacigalupo Pokruszyńska, Elena Broseghini i Ada Zbrzeźna.

O Korczaku oraz jego pracy pedagogicznej i literackiej opowiedział zebrany konsul Gerard Pokruszyński.

We Włoszech istnieje "Associazione Amici Janusz Korczak" o zasięgu ogólnokrajowym, mająca swoje oddziały regionalne. Prezesem Stowarzyszenia ogólnowłoskiego jest pani profesor Giuliana Limiti z Rzymu, doktor pedagogiki, która w Vercelli mówiła o Korczaku z punktu widzenia pedagoga, przedstawiając też jego kontakty z najlepszymi pedagogami europejskimi.

Prezentacja książki odbyła się w Vercelli, gdyż poza sekcją Stowarzyszenia znajdują się tam szkoła i park imienia Janusza Korczaka. Wzięli w niej udział: włoski wydawca książki, prezes sekcji Stowarzyszenia z Piemontu oraz burmistrz i prefekt Vercelli.

D.B.

SPK - Włochy

W dniach 10 i 11 stycznia 1997 r., w sali Instytutu Polskiego w Rzymie (Via V. Colonna 1), odbędzie się Walne Zebranie **Stowarzyszenia Polskich Kombatantów we Włoszech.**

Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" organizuje w Lublinie w dniach od 1 do 31 lipca 1997 roku **Studium dla instruktorów polonijnych zespołów folklorystycznych.**

Jest to impreza, która będzie odbywała się już po raz 24-ty i znana jest w większości środowisk polonijnych. Wielu absolwentów Studium prowadzi polonijne zespoły folklorystyczne, a niektórzy z nich przywieźli swoje zespoły na X Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie, w lipcu 1996 roku.

Szczegółowe informacje oraz kartę zgłoszenia osoby zainteresowane mogą otrzymać w Placówkach Konsularnych w Rzymie i Mediolanie.

Konkurs poetycki

Fundacja Młodej Polonii i Stowarzyszenie "Wspólnota Młodej Polonii" w Warszawie, celem uczczenia laureatki literackiej nagrody Nobla p. Wiesławy Szymborskiej, ogłaszają

Międzynarodowy, Otwarty Konkurs Poetycki na wiersz własny - oryginalny w języku polskim.

Warunki konkursu:

1. Uczestnicy : utalentowana poetycko młodzież o wieku nieokreślonym z krajów europejskich i pozaeuropejskich pisząca po polsku i nie mieszkająca w Polsce, także młodzież państw obcych.
2. Terminy: Wiersze, oznaczone GODŁEM (skróttem 3 literowym) wysyłamy na adres Fundacji do dnia 31 maja 1997 r. W zaklejonej kopercie, oznaczonej tym samym GODŁEM, wpisujemy nazwisko, adres i krótką własną biografię. Prace winny być napisane po polsku na maszynie lub komputerze.
3. Kategorie konkursu: Wiersze własne, oryginalne w języku polskim. Objętość 3 do 5 utworów.
4. Nagrody: pobyt w Polsce, nagrody rzeczowe.
5. Ogłoszenie wyników Konkursu nastąpi 1 lipca 1997 r.
6. Nagrodzone wiersze będą wydrukowane w formie publikacji.

*Fundacja Młodej Polonii: Polska Europa Świat
Krakowskie Przedmieście 64, 00-322 Warszawa
Tel.:004822.6350440 w. 23 -Tel/fax:004822.6637712*

Nic dwa razy

Nic dwa razy się nie zdarza
i nie zdarzy. Z tej przyczyny
zrodziły się bez wprawy
i pomrzemy bez rutyny.

Choćbyśmy uczniami byli
najlepszymi w szkole świata
nie będziemy repetować
żadnej zimy ani lata.

Żaden dzień się nie powtórzy,
nie ma dwóch podobnych nocy,
dwóch tych samych pocałunków,
dwóch jednakich spojrzeń w oczy.

Wczoraj, kiedy twoje imię
ktoś wymówił przy mnie głośno,
tak mi było, jakby róża
przez otwarte wpadła okno.

Dziś, kiedy jesteśmy razem,

odwróciłam twarz ku ścianie.
Róża? Jak wygląda róża?
Czy to kwiat? A może kamień?

Czemu ty się, zła godzino,
z niepotrzebnym mieszasz lękiem?
Jesteś - a więc musisz minąć.
Miniesz - a więc to jest piękne.

Uśmiechnięci, w półobjęci
spróbujemy szukać zgody,
choć różnymi się od siebie
jak dwie krople czystej wody.

Wisława Szymborska

Z nowości wydawniczych

Copernico e la questione copernicana in Italia dal XVI al XIX secolo / A cura di Luigi Pepe. - Firenze : Olschki, 1996. - p. 293 - (Pubblicazioni dell' Università di Ferrara : 4)

Dużyk, Józef

W świątyniach Rzymu : przewodnik. - Poznań : Księgarnia Św. Wojciecha, 1996. - 246 s. ; tabl. kolor. ; il., fot., portr.

Fink, Ida

Frammenti di tempo / Traduzione dal polacco di Laura Quercioli Mincer. - Milano : Feltrinelli, 1995. - (I narratori). - tit. orig. : *Skravek czasu*

Gombrowicz, Witold

Contro i poeti / A cura di Francesco M. Cataluc-cio; con uno scritto di Edoardo Sanguineti; traduzione di Riccardo Landau e Silvia Meucci. - Roma : Napoli : Theoria, 1995. - p. 115. - (Geografie ; 28)

Herling, Gustaw

Ritratto veneziano / La scelta dei racconti curata da Francesco M. Cataluccio ; traduzione di Mauro Martini e Donatella Tozzetti. - Milano : Feltrinelli, 1995. - p. 313. - (I narratori)

Kuśniewicz, Andrzej

Conversazione / Traduzione e note di Alberto Zoina. - Palermo : Sellerio, 1995. - p. 211. - (Il castello ; 75). - Tit. orig. : *Nawrócenie*

Nuovi modelli di diritto sindacale nell' Europa centrale : Repubbliche Ceca e Slovacca, Ungheria, Polonia = New patterns of collective labour law in Central Europe : Czech and Slovak Republics, Hungary, Poland / Editors: Umberto Cara-belli and Silvana Sciarra. - Milano : A. Giuffrè, 1996. - XIII, 495 p.

Rudnicki, Adolf

Cronache del ghetto / Traduzione dal polacco di Anna Vivanti Salmon e di Ludovico Tulli. - Venezia : Marsilio, 1995. - p. 377. - (Tascabili Marsilio ; 36). - Tit. orig. : *Żywe i martwe morze*

Wat, Aleksander

L'ebreo errante / A cura di Luigi Marinelli. - Roma : Salerno Editrice, 1995. - p. 137. - (Mini-ma ; 52)

Słowniki

Cieśla, Hanna

Dizionario minimum italiano-polacco, polacco-italiano. - Warszawa : Harald G Dictionaries, cop. 1996 (Krak. : DWWLA). - 814 s.

Konieczny, Jerzy

Dizionario polacco-italiano del codice civile polacco. - Napoli : Edizioni Scientifiche, 1987. - p. 177. - (Traduzioni della Scuola di specializzazione in diritto civile dell'Universita' di Camerino / a cura di Pietro Perlingieri ; 12)

Mazanek, Anna ; Wójtowicz, Janina

Idiomy polsko-włoskie = Fraseologia idiomatica polacco-italiana / Weryfikacja tekstu włoskiego prof. Maria de Salvo. - Warszawa : PWN, 1993. - 200 s.

Stefanowicz, Piotr

Popularny słownik wielojęzyczny : polsko-angielski, polsko-niemiecki, polsko-francuski, polsko-włoski / Opracowanie redakcyjne Zdzisław E. Wałaszewski. - London : Veritas Foundation, 1996. - 463 p.

Wyjaśnienie redakcji

W poprzednim, zerowym numerze Biuletynu umieściliśmy artykuł Dominika Morawskiego p.t. *Dziennikarz - watykanista* oraz, w oddzielnej ramce, listę polskich dziennikarzy akredytowanych przy Biurze Prasowym Stolicy Apostolskiej. Zaznaczamy, że powyższa lista, wraz z podziałem dziennikarzy na "watykanistów - w ścisłym tego słowa znaczeniu" i innych akredytowanych, mimo iż umieszczona pod podpisem autora, stanowi integralną część jego artykułu i jest wyrazem jego poglądów.

Redakcja

Listy do Redakcji

Wałbrzych, 20 października 1996

Od kilku lat organizuję dla studentów i nauczycieli kolegium nauczycielskiego w Wałbrzychu wyjazdy turystyczno-naukowe do Włoch.

W tym roku miałem przyjemność spotkać się z przedstawicielami Polonii w Bracciano, od których otrzymałem *Biuletyn Informacyjny Polonii Włoskiej*.

Z zacięciem przeczytałem umieszczone w nim artykuły i informacje na temat kultywowania języka polskiego i kultury polskiej we Włoszech. Wiedza o tych sprawach jest dla mnie użyteczna ze względów prywatnych i służbowych. Jako dyrektor Kolegium Nauczycielskiego, w którym kształceni są nauczyciele języka polskiego, wychodzę z założenia, że przyszli poloniści powinni także posiadać wiedzę o tym, jak pielęgnowany jest język ojczysty za granicami kraju.

Stąd też, bardzo proszę, jeżeli jest to możliwe, o przysłanie mi za odpłatnością Biuletynów.

Z poważaniem

mgr. Fryderyk Drejer
Dyrektor Kolegium Nauczycielskiego
w Wałbrzychu

Rocca Priora, 22 listopada 1996

Przypadkowo dotarł do mnie Biuletyn Informacyjny *Polonia Włoska*. Bardzo się ucieszyłem i zwracam się z uprzejmą prośbą, czy nie mogliby Państwo przesyłać jednego egzemplarza dla mnie.

Obecnie, od końca września przebywam we wspólnocie "Cichych Pracowników Krzyża" założonych przez Ks. Prałata Novarese. Jest nas tutaj w Rocca Priora trzech Polaków. Otrzymywanie zatem tego pisma byłoby dla nas ogromną radością. Z góry serdecznie dziękuję i pozdrawiam.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pienias
Rocca Priora (Roma)

Adresy placówek polskich we Włoszech

Ambasada RP przy Kwirynale

Via Pietro Paolo Rubens 20 - 00197 Roma
Tel. 06.3224455, 06.3224597 - Fax 06.3217895

Stacja Naukowa PAN

Vicolo Doria, 2 - 00187 Roma
Tel. 06.6792170 - Fax 06.6794087

Ambasada RP przy Stolicy Apostolskiej

Borgo Santo Spirito 16/4 - 00193 Roma
Tel. 06.6880200 - Fax 06.6874408

Polski Ośrodek Informacji Turystycznej

Via V. Veneto 54/A - 00187 Roma
Tel. 06.4827060 - Fax 06.4817569

Wydział Konsularny Ambasady RP w Rzymie

Via Pietro Paolo Rubens 20 - 00197 Roma
Tel. 06.3216073, 06.3233245 - Fax 06.3223990
centrala Ambasady: 06.3224455

Biuro LOTu

Via V. Veneto 54 - 00187 Roma
Tel. 06.483448 - Fax 06.4815462

Konsulat Generalny w Mediolanie

Corso Vercelli 56 - 20145 Milano
Tel. 02.48018978, 02.48019084, 02.48019312
Fax 02.48020345

Biuro LOTu

Via Albricci 7 - 20121 Milano
Tel. 02.89010274 - Fax 02.72010635

Biuro Radcy Handlowego

Via Olona 2/4 - 00198 Roma
Tel. 06.8541128 - Fax 06.8553391

Biuro Duszpasterstwa Polaków we Włoszech

Via delle Botteghe Oscure 15 - 00186 Roma
Tel. 06.6788228

Instytut Polski

Via V. Colonna 1 - 00193 Roma
Tel. 06.36000723 - Fax 06.36000721

Związek Polaków we Włoszech

Via Piemonte 117 - 00187 Roma
Fax 06.4814263

Sommaro in italiano

In un'intervista per il nostro Bollettino, **Jas Gawroński**, Senatore di Forza Italia, valuta positivamente i rapporti fra Italia e Polonia, che definisce tradizionalmente "privilegiati" per via dei cospicui investimenti della FIAT negli anni passati e recenti. "Oltre alla FIAT - sottolinea Gawroński - un'altra grande azienda presente in Polonia è la Lucchini, che ha acquistato le Acciaierie di Varsavia. Si segnalano inoltre numerose piccole imprese italiane sempre più attive sul mercato polacco, mentre forse sono ancora poche le aziende di media dimensione".

Gawronski si augura che gli italiani conoscano meglio la Polonia, Paese dove sono in corso grandi cambiamenti, e sottolinea che le trasformazioni economiche ivi avvenute a partire dal 1989 vanno chiaramente nel senso di un'integrazione sempre più stretta con l'Europa occidentale. "Sul piano politico la situazione si sta progressivamente stabilizzando. Dopo il passaggio dal sistema totalitario a quello demo-cratice, l'alternanza dei governi non sembra più causare cambiamenti radicali; segno che almeno gli obiettivi fondamentali di politica estera sono condivisi dalla sinistra postcomunista come dai precedenti governi di centro-destra". Il Senatore Gawronski ritiene che alle prossime elezioni conterranno non solo gli orientamenti ideologici dei partiti ma, in misura crescente, i loro singoli programmi e il valore personale dei candidati.

I permessi di soggiorno di cui godono attualmente i cittadini polacchi in Italia sono circa 30.000. Le regioni con maggiore presenza sono nell'ordine: Lazio (quasi la metà dei permessi), Campania, Lombardia, Toscana, Emilia Romagna, Trentino Alto Adige e Piemonte (*per una stima dei dati su base regionale, vedi la tabella a p. 5*).

Nuovo **Ambasciatore** della Polonia in Italia è, dal 5 novembre 1996, il dott. **Maciej Górski**. Nato nel 1944 a Varsavia, laureato in legge, ha una lunga carriera di giornalista alle spalle. Ha lavorato per l'agenzia di stampa polacca *Interpress*, della quale è stato corrispondente a Roma dal 1988 al 1990, e per il quotidiano di Varsavia *Życie Warszawy*. Dal 1991 al 1995 ha avuto un ruolo dirigente nell'Agenzia di Informazione Polacca (nuovo nome della *Interpress*) nella quale ha assunto la carica di Presidente del Consiglio di Amministrazione lo scorso anno.

La **Comunità Polacca di Torino** festeggia nel mese di dicembre 1996 i tre anni di attività da quando è stata registrata ufficialmente. La storia di questa comunità risale in realtà all'immediato dopoguerra, quando i pochi ufficiali e soldati del Secondo Corpo d'Armata polacco che decisero di stabilirsi a Torino presero a riunirsi regolarmente per mantenere saldi i legami fra di loro. Erano, per l'Italia, gli anni difficili della ricostruzione; per gli ex combattenti polacchi si aggiunsero le difficoltà legate all'apprendimento della lingua italiana e quelle relative alla ricerca di un lavoro per potersi mantenere agli studi e sostenere la famiglia. Furono anche anni in cui nacquero e si consolidarono amicizie fraterne.

Col tempo la Comunità si è allargata ad altri polacchi che venivano a stabilirsi a Torino ed in Piemonte, ai figli degli ex combattenti e agli italiani vicini alla Polonia. La Comunità ha tenuto i legami fra il passato e il presente onorando i Caduti polacchi in terra italiana della prima guerra mondiale e mantenendo vivo, anche con mostre e pubblicazioni, il ricordo del Secondo Corpo d'Armata; ha alimentato lo spirito di una Polonia indipendente quando il Paese era sotto il regime comunista: celebrando regolarmente le feste nazionali (3 maggio e 11 novembre) che non venivano ricordate in patria e indicando, nel 1966, le celebrazioni per il *Millenium* della Polonia cristiana. E' stata, inoltre, un costante punto di riferimento per i compatrioti polacchi in difficoltà, in particolare negli anni di *Solidarność* e dello stato di guerra, e si è fatta promotrice di numerose attività culturali e opere di solidarietà.

Alla fine del 1993, per volere degli stessi membri che furono tra i suoi fondatori, la Comunità si è aperta ancora di più alle giovani generazioni, ai nuovi immigrati ed agli amici italiani. E' stato redatto uno statuto e trovata una sede fissa, in Via Ormea 4, aperta tutti i sabati pomeriggio dalle 15.00 alle 18.00. E' possibile prendere libri e videocassette in prestito, incontrarsi e guardare, grazie all'antenna parabolica, i programmi della televisione polacca. Vengono organizzati corsi di lingua polacca e italiana e, l'ultimo sabato del mese, attività ricreative per i più giovani. La Comunità collabora anche con un gruppo di Salesiani con i quali condivide, oltre alla sede, anche il desiderio di aiutare gli altri.

La **Gazzetta di Mantova**, il più antico giornale italiano, fondato nel 1664, e **La Voce di Mantova** hanno dedicato ampio spazio alla conferenza *La Polonia e l'Unione Europea: aspetti politici, economici e culturali* che si è tenuta nella città lombarda, nella sede del Rotary Club, il 18 novembre scorso. Sono intervenuti, in qualità di relatori, il Console ed i vice-Consoli polacchi a Milano.

Cooperazione regionale. Alla Fiera di Lanciano (21-24 novembre) si è svolta la "Giornata della Polonia", frutto della collaborazione fra la Regione Abruzzo e i Voivodati di Gorzów Wielkopolski e Zielona Góra. Tema della manifestazione, gli scambi commerciali tra imprese polacche ed italiane. In precedenza, alcune aziende abruzzesi avevano preso parte alla Fiera di Gorzow.

Il 12 dicembre si è svolta a Torino una giornata promozionale dei Voivodati di Łódź e Piotrków. Sono state poste le basi per un accordo di cooperazione fra i due Voivodati e la Regione Piemonte.

Turismo. Durante la sua partecipazione alla Fiera *Skipass di Modena* (31.10 - 3.11.96), dedicata al turismo di montagna, l'Ufficio Turistico Polacco ha presentato le attrattive dei monti Tatra. A Firenze (4-6.11.96), ha preso parte per la prima volta alla dodicesima edizione della Borsa del Turismo Congressuale, che quest'anno ha posto l'accento sul ruolo dei grandi palazzi storici trasformati in centri di congressi e sul turismo termale.

Come amare il bambino è il titolo della versione italiana del libro di Janusz Korczak, famoso pedagogo polacco, uscita recentemente presso la Luni Editrice di Milano e presentata a Vercelli il 20 novembre scorso. In Italia esiste l'Associazione Amici di Janusz Korczak, mentre nella città piemontese a lui sono dedicati una scuola ed un parco.

Segnaliamo, a p. 13, alcune **novità bibliografiche** riguardanti la Polonia e le tematiche ad essa collegate. Sono menzionati anche alcuni dizionari italo-polacchi di recente pubblicazione.

Le persone che desiderano ricevere regolarmente il Bolletino *Polonia Włoska* possono scrivere all'indirizzo della redazione oppure rivolgersi all'associazione, circolo o comunità polacca e italo-polacca a loro più vicina. Contributi volontari, per coprire parte dei costi di pubblicazione e di spedizione, saranno accolti con favore. E' possibile versarli sul c/c postale n° 91443002 intestato a: Associazione Generale dei Polacchi in Italia, Via Piemonte 117, 00187 Roma. Si prega di specificare nella causale del versamento che si tratta di "contributi per il Bolletino".